

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1389

Vragen van de leden **Ten Broeke, Teeven** en **Griffith** (allen VVD) aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van Justitie en van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat fosforfabriek Thermpos uit Vlissingen via een stroman in handen is gekomen van de Russische wapenhandelaar Arcadi Gaydamak welke nu is aangeklaagd door het Israëliëse openbaar ministerie.* (Ingezonden 9 november 2009)

- 1 Kent u het artikel «Fosforfabriek valt in handen maffia»?¹
- 2 Was de regering op de hoogte van de aanklacht van het Israëliëse openbaar ministerie (OM) tegen de eigenaar van Thermphos, Nahum Galmor? Zoja, wat heeft zij daarmee gedaan?
- 3 Deelt u de mening van het Israëliëse OM dat de heer Galmor slechts een 'stroman' is van de onlangs in Frankrijk veroordeelde wapenhandelaar Arcadi Gaydamak? Was die link u bekend en baarde u dat al zorgen?
- 4 Hoe verklaart u het feit dat de nationale recherche ook onderzoek heeft gedaan naar de koop van Thermphos, maar dat zij tot heel andere conclusies is gekomen dan de Israëliëse autoriteiten? Is het waar

dat ABN-AMRO in eerste instantie de verkoop niet wilde begeleiden omdat zij afzag van zaken doen met Gaydamak?

5 Zijn de Algemene inlichtingen- en veiligheidsdienst (AVID) of Justitie betrokken geweest bij het Israëliësch onderzoek? Is er contact geweest op diplomatiek en/of ministerieel niveau met Frankrijk en/of Israël?

6 Gelet op de uitvoerbeperkingen naar een land als Iran, is er dan bijzondere opmerkzaamheid geboden van de Nederlandse overheid?

7 Is het waar dat er op dit moment een aanklacht ligt van 25 bladzijden tegen de eigenaren van de fabriek? Is het waar dat negen Nederlandse getuigen zullen worden gehoord? Kunt u verzekeren dat de regering haar volledige medewerking hieraan zal verlenen?

8 Ziet u aanleiding om zelf een nieuw onderzoek te starten naar de gang van zaken rond de verkoop, de mogelijke witwaspraktijken alsmede de export van chemische stoffen naar Iran?

¹ De Telegraaf, 31 oktober 2009
http://www.telegraaf.nl/binnenland/5206394/_Fosforfabriek_in_handen_maffia_.html

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Economische Zaken (ontvangen 28 januari 2010)

1
Ja.

2 en 3
Het Nederlandse Ministerie van Justitie heeft in 2006 en 2007 drie rechtshulpverzoeken ontvangen van Israël naar aanleiding van het Israëliëse strafrechtelijk onderzoek tegen hoofdverdachte Gaidamak en verdachte Galmor. Deze rechtshulpverzoeken zijn volledig uitgevoerd. Bij deze verzoeken heeft Israël uitdrukkelijk aangedrongen op vertrouwelijke behandeling om de onderzoeksbelangen niet te schaden. Op de inhoud van de Israëliëse verzoeken en de in Israël lopende strafzaak kan ik alleen al om die reden verder niet ingaan.

4
Het Openbaar Ministerie heeft mij meegedeeld dat de politie geen onderzoek heeft gedaan naar de koop van Thermphos. De politie heeft in 2004 wel een oriënterend onderzoek gedaan naar betrokkenheid van Thermphos en/of zijn bestuurders bij de handel in bepaalde chemicaliën naar aanleiding van door de Israëliëse autoriteiten ontvangen inlichtingen. Dit oriënterend

onderzoek heeft onvoldoende zicht op strafbare feiten opgeleverd. Om die reden is niet besloten tot het starten van een opsporingsonderzoek. Op mijn verzoek heeft het Ministerie van Financiën navraag gedaan bij ABN-AMRO, die heeft aangegeven dat ABN AMRO Compliance destijds negatief advies heeft gegeven over de verkoop van de aandelen in bezit van ABN AMRO Participaties. De reden was dat de herkomst van het voor de koop bestemde geld onduidelijk was. ABN AMRO Participaties heeft vervolgens tegen de verkoop van aandelen gestemd. ABN AMRO Participaties was echter – zo heeft men aangegeven – uiteindelijk op grond van het Shareholders Agreement verplicht haar aandelen mee te verkopen.

5

De AIVD heeft geen taak waar het gaat om strafrechtelijke handhaving. Wel doet de dienst onderzoek naar aan proliferatie gerelateerde activiteiten. Over specifieke operationele activiteiten van de dienst op zijn werkerreinen kunnen in het openbaar echter geen uitspraken worden gedaan. Voor wat betreft de betrokkenheid van Justitie verwijs ik u naar mijn antwoorden op vragen 2 en 3. De doorgeleiding van de uitkomsten van het rechtshulpverzoek is via het Ministerie van Justitie verlopen. Er is op diplomatiek en/of ministerieel niveau geen contact geweest met Frankrijk of Israël.

6

De uitvoerbeperkingen ten aanzien van Iran richten zich in de eerste plaats op goederen en technologie die een bijdrage zouden kunnen leveren aan de nucleaire of raketgerelateerde activiteiten in Iran. De waakzaamheid van de Nederlandse overheid bij het beoordelen van exporten naar Iran maakt dat ook andere dan nucleaire of raketgerelateerde goederen zeer zorgvuldig worden beoordeeld. Thermphos produceert vooral fosforverbindingen. Aangezien sommige fosforverbindingen gebruikt kunnen worden voor het vervaardigen van chemische strijdmiddelen, worden deze geclassificeerd als dual use en is de export ervan aan vergunningplicht onderworpen. In de periode vanaf 2004 tot heden zijn geen

vergunningen afgegeven voor exporten van fosforverbindingen naar Iran.

7

Ik ben niet bekend met de aard en omvang van het onderzoek dat in Israël heeft plaatsgevonden en dat nu kennelijk heeft geleid tot een aanklacht. Het is niet gebruikelijk dat, nadat rechtshulp is verleend door een staat, die staat door de om rechtshulp verzoekende autoriteiten op de hoogte wordt gehouden van het verloop van de daar lopende strafzaak. Wanneer Israël een nieuw rechtshulpverzoek zou doen aan Nederland, ligt het in de rede dat Nederland daaraan opnieuw zal meewerken.

8

Op dit moment heeft medewerking aan het Israëlische strafrechtelijk onderzoek voorrang boven het starten van een eigen Nederlands onderzoek. Naar Nederlands recht sluit het «ne bis in idem»-beginsel een dubbele vervolging uit, zodat geen Nederlandse vervolging zal kunnen plaatsvinden voor dezelfde feiten als waarvoor in Israël vervolgd wordt. Verder staat de export van chemicaliën naar Iran onder strikte controle. Het Israëlische onderzoek is geen aanleiding om het exportcontrolebeleid ten aanzien van Iran te heroverwegen.